

Műemlék orgonák Erdélyben

Ezzel a címmel tette közzé több mint egy évtizedes kutatásait Dávid István orgonaművész (a könyv a kolozsvári **Polis** és a budapesti **Balassi** Könyvkiadónál jelent meg kitűnő kivitelezésben, a Magyar Művelődési és Közoktatásügyi Minisztérium, valamint a romániai Soros-alapítvány támogatásával).

A kötet szerzője jelenleg a nagykőrösi református egyház orgonaművésze és a Károli Gáspár Egyetem Tanítóképző főiskolai karának tanszékvezető tanára. Székelyudvarhelyi születésű, Kolozsvárt szerzett zenetanári oklevelet s ezzel párhuzamosan végezte orgonatanulmányait, melyeket külföldi mesterkurzusokon mélyített el. Erdélyben és Európa számos országában hangversenyezve szívügyének tekintette és tekinti szülőföldje orgonáinak megmentését az utókor számára, ezért 1991-ben a művelődési élet számos jeles képviselőjével létrehozta az **Organa Transsylvania Alapítványt**. Mindezek mellett a harmadik évfolyamban járó Magyar Egyházzene című folyóirat szerkesztőinek is egyike.

Kötetének megjelenését előkészítette 1984 óta közölt **orgonatörténeti** dolgozatainak sora; ezek anyagát könyvében is gyümölcsöztette. Munkájában hasznosította mindazt, amit az eddigi kutatások és szakirodalom rendelkezésére bocsáthatott, elsősorban Binder Hermann, Geréd Vilmos, Kovács László és saját összeírásait, hazai magyar és német szerzők dolgozatait. Az első rész tartalmazza többek között az erdélyi orgonák történetét, melyet korábban két változatban is közölt. A könyv törzsanyaga az **erdélyi műemlék orgonák repertórium**a, melyben 1046 hangszert vett számba a helységek ábécé-rendjében. Ezt követi 17 (kolozsvári, marosvásárhelyi és nagyborosnyói) orgona története, valamint az **orgonaépítők** jegyzéke az általuk készített hangszerek feltüntetésével. Kiderül e jegyzékből, hogy legtöbb orgonánkat a kézdivásárhelyi Kolonics István készítette (114), őt követi a sorban a pécsi Angster József és fia (88), majd a temesvári Wegenstein család (63). Mellettük találunk itt marosvásárhelyi, nagyszebeni, brassói, nagyváradi, csíki, segsvári orgonaépítőket is; Bodor Péter ezermesternek három orgonája is szerepel a kimutatásban.

A harmadik rész voltaképpen **tájékoztató**, mely a kötetben előforduló nevek, helységek sokaságában kalauzolja az olvasót. A román, német és angol nyelvű kivonat azoknak nyújt segítséget, akik nem ismerik a magyar nyelvet. A kötet lezáró része a másfél száz fekete-fehér és színes fényképpel hozza közelebb a témát; a művészi értékű felvételek legtöbbjét Binder Hermann és dr. Buzogány Dezső készítette.

Dávid István kötete komoly nyeresége hangszertörténeti irodalmunknak, **jelentősége** abban áll, hogy első ízben összegezi a témára vonatkozó anyagot, s egyben további kutatások kiindulópontjául is szolgálhat. Művelődés- és művészettörténeti szempontból figyelmeztet meglévő, európai viszonylatban is számottevő orgonaállományunkra, ennek megőrzésére; erkölcsi kötelességünké teszi ennek az örökségnek értékesítését hangversenyek, -lemezek stb. formájában, és nagy vonalakban kitölti azt az űrt, mely az erdélyi fejedelemség korában már meglévő orgonakultúránk folytonosságában érezhető volt.